

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICA

ANY XI.

REUS, DIJOUS 12 D'OCTUBRE DE 1916

Preus de subscripció

REUS. Ptes. 1'50 al mes.
Fora. 4'50 trimestre
Estranger. 9

Número solt 5 cèntims

Anuncis segons tarifa

Núm. 233

GRAN HOTEL DE LONDRES
HOTEL DE PRIMER ORDRE

:: Habitacions amb telèfon urbà i interurbà :: Habitacions amb bany, dutxes i telèfon ::

S. GIL VERNET

METGE-CIRURGIÀ DE L'HOSPITAL DE STA. CREU.—EX-PREPARADOR
ANATÓMIC PER OPOSICIÓ DE LA FACULTAT DE MEDICINACirurgia :: Matriu :: Vies urinàries
ESPECIALITAT EN LA CURACIÓ DE LES HERNIES

Consulta de 6 a 9

Carrer Nou de Sant Francesc, 5, pral. - BARCELONA

Ideari de la guerra

Heus aquí l'exèrcit serbi, entrant en terra serbia.... A través dels espadats altíssims del Kajukalan, els soldats del príncep Alexandre penetren en la llur patria, després de deu mesos de tràgica absència. Al costat de l'odiós serbia, les llegendes de la vella poesia heroica esdevenen pàlides.

Aquesta resurrecció gloriosa de l'exèrcit serbi és un miracle. Un miracle de la fe. Si la fe mou les muntanyes, resucita també els pobles. Per haver tingut els serbis una fe infrangible en l'avenir de la llur patria, avui el poble de Serbia recomença gloriós, la vida nacional, sospesa per la catàstrofe d'ara fa un any.

Després de sostenir dues guerres victorioses, una contra els turcs, l'altra contra els búlgars, la doble escocesa húngara i austro-germana, va foragitar els soldats serbis del llur territori. I en les hores horribles de la retirada d'Albania, enmig de les més horribles soferences, els fugitius serbis, àdhuc els que queien, moribunds, llençaven el crit invencible de l'esperança: *Sutra!* Demà! Cap a l'Adriàtic anaven, empenyos per aquest crit. Després, sota les oliveres de Corfú, van recobrar forces els llurs cosos, i van trobar altra vegada entre llurs mans les perdudes armes. I pocs mesos més tard, en menor nombre, però amb major coratge, van arribar a Salònica.

Plena l'ànima de fe la primera batalla que han lliurat contra l'enemic en aquest nou període de la guerra, ha estat per als serbis una brillant victòria. És el primer episodi de la revenja. I és el primer pas donat en ferm dins el territori de Serbia. A mesura que'ls soldats del príncep Alexandre van posant el peu a l'altre costat de la frontera, deuen comprendre la veritat pregona del mite d'Anteu, en sentir les llurs forces redoblades pel contacte de la terra patria.

L'hereu de la corona, en la proclama que acaba d'adreçar als seus homes, no troba per a ells millor adjectiu elogiós que'l de «valents». En aquest cas, «valents» vol dir «homes de fe». Tota l'emoció intensa que experimenten els serbis en aquests moments històrics per a la llur nació, batega en

les paraules corals d'aquesta proclama.

Ara—diu el príncep—teniu davant de vosaltres la nostra benllogada patria esclava. Teniu davant de vosaltres els camins de la nostra gloria, de la nostra historia, del nostre martiri. Teniu davant de vosaltres les tombes dels vostres germans, nús de flors i de plegaries. Teniu davant de vosaltres tots els éssers qui us són cars, els quals, impotents contra l'enemic, giren envers vosaltres les llurs mirades i esperen amb impaciència la detonació dels vostres canons i els vos tres crits de triomf, que'ls portaran la llibertat.

Un poble com el serbi no pot morir. Si un dia va enfouçar-se la patria, el seu crit d'esperança ressona: *Sutra!* Demà! És com un conjur de proxima resurrecció. Els búlgars, els austro-hongaresos, els alemanys i els alemanóls, que en la tardor passada esclaven amb cruel aire triomfal: «La Serbia ja no existeix», veuran aviat, en el no-oest de la península balcànica i a les vores de l'Adriàtic, una Gran Serbia forta, lliure, engrandida, resplendent de gloria.

A. ROVIRA I VIRGILI.

Projectes d'Hisenda

BANC AGRÍCOL

S'autoritza al govern, per a constituir un Banc Agrícol Nacional amb sucursals al menys una, a cada una de les regions agrícoles peninsulars.

El Banc podrà otorgar préstams en metàl·lic per a totes les necessitats del conreu i remediari, incorporació de parcel·les, redempció de càrregues, instal·lació d'establiments d'ensenyança, adquisició de finques rústiques per a cedir-les en parcel·les, establiment de magatzems, asils i dipòsits, segurs agrícoles i totes les operacions que tinguin relació amb l'agricultura i la ramaderia. El capital del Banc serà de 100 mil·lions de pessetes, dels quals n'aportará 25 l'Estat i els altres 75 restants per aportació particular, a la qual podrán concórrer els pòsits. Els beneficis se distribuirán, assignant en prime lloc el 5 per 100 a les accions particulars, i un cop cobert aquest interès altre 5 per 100 a les de l'Estat,

els beneficis restants se distribuirán per igual entre unes i altres accions.

S'autoritza al Banc, per a emetre obligacions i bonos agraris fins el doble de la suma del capital desemborsat i del fons general de reserva. A més, l'Estat podrà facilitar al Banc una quantitat igual a la que inverteixi en préstams hipotecaris fins a la xifra de 100 mil·lions de pessetes; i l'Estat tindrà preferent dret sobre les hipoteques constituïdes. Per a fer tals avenços podrà el govern emetre i negociar Deute públic, que s'anomenará «Deute especial hipotecari del Tresor».

Els préstams i comptes de crèdit que'l Banc otorgui, se farán amb garantia personal pignoratícia d'efectes, públics, valors, comercials, cullites, fruits, pendents, eines, maquinaries, bestiar, etc., i amb l'hipotecaria de finques rústiques urbanes. El Banc haurà d'emplear en préstams i comptes de crèdit dues terceres parts, al menys, del capital desemborsat i de l'import de les obligacions i bonos en circulació. L'interès màxim serà del 5 per 100.

Les persones naturals deutors al Banc per préstams a llarg terme, podrán exigir en qualsevol moment la combinació de l'amortització del seu deute amb el segur per al cas de mort. Se crea la «Cèlula titular de la propietat immoble per a facilitar els préstams hipotecaris».

El Banc podrà constituir un institut de responsabilitat, amb la vigèssima part del seu capital, dedicat a l'adquisició de finques rústiques, per a cedir-les en parcel·les al comptat o a terme i també podrà promoure altre institut amb igual capital, dedicat especialment a les operacions de segur agrícola.

El Banc estarà governat per un consell d'administració, compost de nou consellers, dels quals tres seran designats pel govern i sis pels accionistes. A més, l'Estat tindrà a costes d'ell una intervenció en les operacions del Banc. La constitució d'aquest, així com l'emissió de les seves accions, estaran exemptes dels impostos de Timbre i de Drets reals.

De Sport

Per nostres penyes (!) futbolistes-plaques de Prim i la Constitució corren rumors referent a un campionat que tan mateix se celebrarà a Reus breument. Segons se diu a aquest campionat únicament hi podrán pendre part el tercer equip del «Deportiu», segon de «Sports-Reus» i primer del «Catalunya».

Celebrariem que aquestos rumors se transformessin en comentaris d'una proxima realitat.

Els directores de nostres clubs cal qu' s'fessin que com més en aquestos xicots dels 12 als 17 anys dels esmentats equips, quasi bé resten oblidats,

quan ells són els designats per a enlairar el fut-bol reusenc en el dia de demà.

Per això ens el girem.

Mentres el primer (!) equip del «Sports-Reus» sembla estigui dormint un somni etern, els del segon equip no es desanimen. Ultimament s'han posat amb tractes amb un equip de Valls i en cas d'una avinença se jugarien dos partits, un a nostra ciutat i l'altra a Valls.

Aixís es com se fa, jugant partits un s'entrena i millora ses condicions.

En qüestió d'atletisme diàriament són molts socis d'aquesta entitat reusenca que de dos quarts de set a les vuit del matí s'entrenen en son propi camp a les proves de saltar, curses i llançaments.

Dintre pocs dies se reinauguraran les pistes de tenis.

S. SEDÓ.

La política

El ministre d'Hisenda ha donat a conèixer els seus projectes econòmics, que son extensíssims i que defectuosos o bons, en un altre país podrien ésser la bandera d'un partit polític, ja que marquen una veritable revolució en el sistema tributari d'Espanya. La crítica ha sigut variada, encara que ha estat casi unànim la premsa madrilenya a enlairar la personalitat de l'Alba pels dits projectes. Pel contrari, la catalana combat al ministre per la majoria dels projectes, reconeixent que sols són aprofitables una mínima part d'ells.

L'únic que indubtablement tenen de bó és la tendència general de no respectar els alts interessos de les poderoses companyies explotadores del país i fer tributar la propietat que, per comoditat, els poderosos deixen improductiva. Aquest intent podria ésser base, més endavant, d'un canvi complet en l'hisenda; de qu'ls impostos tinguessin un principi més equitatiu que no els actuals; si és que a Espanya pot tenir-se alguna confiança amb els governants.

La minoria regionalista ha senyalat combatre la casi totalitat dels projectes del Ministeri d'Hisenda. Volem donar d'aquestes manifestacions dels homes de la «Lliga», l'impresió que'n dona La Veu confirmadora de que dita important entitat catalana és de tendències ben conservadores. Diu La Veu, el dia 5 del corrent en la secció *Cròniques de Madrid-Del Congrés estant* el següent:

«Fa més en Cambó: situa admirablement la minoria regionalista. I fa encara més: omple el lloc desert de representants dels interessos socials conservadors, abandonats pert part de la premsa i per moltes personalitats de relleu, que miren més l'actuació política que la social.»

Fins fa poc havíem sentit a dir que els diputats republicans, havien anat a Girona a fer propaganda a favor del candidat avui triomfant, perquè se va cometre una injustícia a l'anular l'acta d'en Fernández del Pozo, de les darreres eleccions generals.

Pero ara resulta que no hi anaven per això puix en Santa Cruz digué en el Congrés, que sempre que s'ataqui l'integritat de la patria, els regionalistes trobaran enfront seu a els republicans, i en Moreno Mendoza, manifestà que l'elecció demostra que Girona és espanyola i és republicana. Per lo tant els senyors referits varen venir per a guanyar un districte per a la *Patria Española*, que hauria estat en perill, segons éll. si hagués triomfat el candidat regionalista.

Proposem als referits senyors diputats per a una creu, que bé se l'han guanyada, després d'haver derrotat a Girona el separatisme.

Aquesta mena de republicans són els millors propagandistes de la «Lliga». El dia que desapareixessin, la «Lliga» hauria d'inventar-ne de nous per a tenir èxits polítics.

X.

LA GUERRA

RESUM DE LES OPERACIONS

Al nord del Somme, regna molta activitat d'artilleria d'ambdues parts. Un atac de sorpresa, al sud de Sully, feu apoderar als francesos de 50 presoners. Al sud del riu i en un front de 5 kilòmetres, entre Berny-en-Sauterra i Chaulnes, l'infanteria francesa atacà i conquerí la posició enemiga objectiu de l'atac i avençà, encara més enllà de lo que's proposava, en diferents punts. La vila de Bovent, els extrems nord i oest d'Abblancourt i la major part dels boscos de Chaulnes, foren ocupats per les tropes franceses. Els anglesos han progressat al nord del reducte Stuff, infligint serioses pèrdues a l'adversari i fent més de 200 presoners, entre ells sis oficials. Han penetrat, també amb bons resultats, a les trinxeres alemanyes del sud d'Arras. Al sud-est de Souchez els alemanys lograren arribar fins a la vora de les línies britàniques, pero foren rebutjats amb fortes pèrdues. Molta activitat aèria en tot el front d'Occident.

En el front italià, mostra gran activitat l'artilleria austriaca. L'ala dreta italiana s'ha replegat davant d'un nou atac enemic contra la cota 2.456. En el restant del front, res digne de menció.

Al front belga res d'important ha ocorregut.

Els romanesos s'han replegat a la regió del Brasso. Petites accions favorables als russo-romanesos s'han desenvolupat al congost de Caineli i Jiul.

Comuniquen de l'Orient que a l'est del Struma hi hagué petits combats entre les tropes britàniques i elements

de la ret-guardia búlgara. Els búlgars durant els darrers combats han sofert pèrdues considerables. En un sol punt de la lluita s'han trobat 1.500 cadàvers. Els serbis han progressat i fet un centenar de presoners a la regió muntanyenca de Dobro-Pog, entre el Vardar i el Czerna. A la vora esquerra d'aquest últim, els serbis han batut novament als búlgars, apoderant-se del poble de Staccivir i fent uns 200 presoners. Més a l'oest els serbis segueixen franquejant el Czerna, entre Dobroiru i el Brod. Els búlgars s'han replegat al nord del Brod. A l'ala esquerra dels exèrcits aliats, les forces franco-russes han arribat davant la nova línia de defensa búlgara, que va de Králi al llac Prespa.

RETALLS i COMENTARIS

«La Eucha» escriví sota el títol «Las dudas de don José»:

«Don José Zulueta ha sido nombrado presidente de la Comisión que ha de entender en el proyecto del Banco Agrario; y el señor Zulueta está en duda sobre si debe aceptar o no debe aceptar el cargo; pues sería el primer caso de un reformista que acepta un puesto de nombramiento del Gobierno. El señor Zulueta ha dicho que consultará con sus amigos, para definir, en ese grave trance, la pura ortodoxia del reformismo. Suponemos nosotros que el conserje del Casino de la Ronda San Pedro, aconsejará al señor Zulueta la aceptación inmediata.

Y en buena razón se impone el aceptar. El señor Alba siendo ministro, teniendo la presión de «La Gaceta», inicia reformas más avanzadas que las anunciadas por Melquiades Álvarez. A este político no le queda ya siquiera una plataforma, una excusa que sirva de señuelo a determinado banderín aparte. El reformismo, ya quebrantado y ridiculizado, termina ahora por espontáneo y natural agotamiento.

El proyecto del Banco Agrario, se diferencia mucho del proyecto que tenía y preparaba el señor Zulueta. Pero puede enmendarse ¿verdad? Puede modificarse. Y no vemos motivo justo para que el señor Zulueta, reformista, defensor de la accidentalidad de las formas de Gobierno, se niegue a aceptar la presidencia de una Comisión que va a entender de asuntos respecto a los cuales el señor Zulueta es una competencia.

Por fortuna, nosotros estamos seguros de que don José Zulueta va a decidirse por la aceptación. Por esto no insistimos.

En cambio insistimos en que lo de Africa es un robo, una sangría y una vergüenza. Con referencia a ese asunto no nos ha podido convencer el señor Zulueta, con su folleto «Mi viaje a Marruecos» y por esto no pasamos.»

De «El Ideal» de Lleida:

«El discurso pronunciado hace días por el ministro de Hacienda en defensa de sus proyectos económicos produjo en nosotros la mejor impresión. El señor Alba debía conmover cuando dijo, en un tono de convincente sinceridad, que había llegado el momento de practicar una política financiera útil para el país y de introducir en el Presupuesto economías que aliviasen en lo posible los esfuerzos del contribuyente.

Aquella declaració nos pareció admirable. El señor Alba era el ministro soñado, y dispuestos a reconocer en su plausible labor de economías, hemos recogido la relación de las modificaciones que se introducen en el presupuesto de gastos para 1917.

Pero nuestra satisfacción ha durado muy poco, porque la primera partida que figura en la relación ha echado a tierra todas nuestras ilusiones.

En 1916 se presupuestaron para la Casa real 8.978.750 pesetas, y ahora pide el ministro de Hacienda para el año próximo 9.050.000 pesetas, es decir, 71.250 pesetas más que el actual ejercicio. Este aumento está en la dotación de la infanta doña Beatriz, hija de D. Alfonso, que este año cobra 78.750 pesetas y para la cual se piden ahora 150.000.

¿Qué razón hay que justifique este aumento? Bien está que se dote a S. A., ya que así está dispuesto constitucionalmente; pero que de golpe y porrazo se aumente la dotación en 71.250 pesetas, francamente, nos parece demasiada subida, sobre todo tratándose de un presupuesto cuya característica, según el señor Alba, es la economía».

Gazeta del treball

Reclamacions i vagues

La majoria d'aprenents lampistes de Tarragona s'han declarat en vaga, secundant la que fa uns dies sostenen els oficials. Aquest hermós gest dels aprenents ha sigut favorablement comentat entre els obrers.

—A les mines de carbó de la Societat d'Antracita de Brañuelos (León) ha quedat resolta la vaga que sostenien els obrers.

—Els conflictes obrers a Bocairente van prenent mal aspecte. En algunes fàbriques s'han renuat els treballs, però subsisteix la tivantor de relacions entre els obrers associats i els no associats.

Varies noves

La Societat Tipogràfica d'aquesta ciutat, en la reunió que celebrà abans d'anit, votà 25 pessetes per al taller col·lectiu que han establert a Tarragona els constructors d'escombres.

—Ha sigut elevada a plenari la causa que per suposades injúries a l'autoritat militar se segueix contra el socialista tarragoní, Eusebi Rodríguez, amb motiu de la passada vaga ferroviària. Defensarà al company Rodríguez el capità de Luchana, don Samuel Cervera.

—El conegut tipògraf de Valladolid, Remigi Cabello, director del notable setmanari socialista «Adelante!», ha sigut objecte d'un fraternal homenatge, amb motiu de complir anys estant empresonat per delictes d'impremta. Més de mil targes li han sigut enviades a la presó de Valladolid, la majoria d'elles d'obers vallisoletans.

L'emigració a França

El «Boletín Oficial» publica la següent circular:

«En virtud de las disposiciones dictadas por el Gobierno de Francia exigiendo pasaportes para entrar en su territorio, y por indicaciones del ministerio de Estado acerca de los sufrimientos que se imponían a los obreros españoles que acudían a Francia en demanda de trabajo sin hallarlo, resultando víctimas de los explotadores, sin medio de subsistencia y poder regresar a España, se comunicaron por el ministerio de la Gobernación instrucciones a los gobernadores para que no expidieran pasaportes sin presentar contrato de trabajo a favor de todo obrero, obligándose al contratista a satisfacer la alimentación y transporte al punto de procedencia, exigiendo además el previo depósito de la cantidad equivalente.

Sin duda estas órdenes no se han

publicado lo bastante, porque es un hecho que crecido número de obreros afluyen con sus familias, sin documentación ni recursos, a las poblaciones fronterizas, no pudiendo pasar a Francia por carecer de pasaportes, que deben ser expedidos en las poblaciones de su residencia».

La nota insiste en la necessitat de que s'observin aquestes prescripcions per a evitar explotacions, i tenint present que en les poblacions fronterisses careixen de medis per a auxiliar als que's troben en aquestes condicions.

Setmana Sportiva i festes populars

Extraordinària animació se nota fa ja dies entre els sportmens de nostra ciutat, que va creixent a mida que's acostem a la fetxa en que s'han de celebrar els diferents certàmens anunciats amb motiu de la Setmana Sportiva.

Els elements ciclistes estan esperancats de desempenyar un brillant paper en els diferents actes a celebrar, esperancats ben fundades tenint en compte els èxits en poc temps obtinguts: en la cursa «Copa Villa Maria» per en Bonet, en Roig en la del campionat provincial més recentment i en Franqueza a Perafort abans, essent de lamentar el percanç per aquest últim sofert, doncs haurien, sens dubte, copat els dos primers premis els nostres brillants corredors.

Confiem que per a la pròxima lluita estaran tots ben entrenats i's posaran a l'altura dels corredors de fama reconeguda, doncs tenen totes les bones condicions per aparellar el seu nom amb el d'aquells que's consideren privilegiats en el maneig de la bicicleta.

Tant en Roig, en Bonet, com en Franqueza, per la seva resistència i per la forma elegant en que monta aquest últim, que'l distingeix sempre dels demés, creiem faran que la lluita sigui important arribant a revestir excepcional importància.

Varis individus del Club Velocipedista varen entrevistar-se amb els coneguts sportmens senyors Tarín i Rovira, de la veïna capital, posant-se d'acord en alguns detalls relacionats amb l'organització de la «Festa del Pedal».

T.

Informació

Escola de Viticultura i Enologia de Reus

Observacions Meteorològiques

DEL DIA D'AHIR

	A les 9	A les 15
Baròmetre corregit a 0°	760.7	761.2
TERMOMETRE	Sol... 22.1	
	Ombra... 20.7	
TERMOMETRE	Sol... 13.5	
	Ombra... 13.5	
PSICRÒMETRE	Termòmetre sec... 22.0	22.5
	Idem humit... 19.4	19.0
Humitat relativa de l'aire	79.1	72.5
Tensió del vapor acuos.	15.5	14.5
ANEMÒMETRE	Direcció del vent... Calma	S
	Velocitat del vent... 103	34
Pluviòmetre		
Evaporímetre	2.2	1.0
Estat del cel	Ras	Ras

La Comissió organitzadora de l'Homenatge a l'Anton Isena i Arnau, ens prega fem públic, que la sessió necrològica que està anunciada en la Societat «Círculo de Amigo», d'Alcover,

pel proper diumenge, dia 15, se celebrarà a la plaça, autoritzada pel digníssim Ajuntament d'aquella vila, qui cuidarà de montar, a l'efecte, una tribuna. Per la molta concurrència que promet assistir a l'acte, el local de la Societat hauria resultat insuficient, i a més, el poble d'Alcover ha demanat que's faci a la plaça, a l'objecte de donar-li un caràcter més popular i per a que tothom hi pugui assistir.

Ahir al matí, en el cameril de Misericòrdia, s'efectuà l'enllaç matrimonial de nostre apreciable amic don Josep Valls Font amb la senyoreta Teresa Anguera Boada, essent padrins, per part del nuvi, don Ramon Salvat Siré, regidor de l'Excm. Ajuntament, i per part de la núvia, don Jaume Gené, acreditat comerciant d'aquesta plaça.

Després de la cerimònia religiosa, fou obsequiada la comitiva amb un banquet a l'Hotel de Londres.

Els desposats sortiren per a diferents capitals d'Espanya.

Rebin la novell parella i ses respectives famílies nostra enhorabona.

El diumenge proper se clausurarà la exposició d'escultures que'l jove Rebull té oberta en el Centre de Lectura i que tant d'èxit ha obtingut.

Ahir reberem la visita de nostre volgut amic i company en Ramon Sedó i Borrell, actiu corresponsal de FOMENT a Capsanes.

Per manca de majoria, ahir l'Ajuntament no pogué celebrar sessió de primera convocatoria.

Fins al 4 de novembre pot sol·licitar-se la plaça de secretari i suplent del jutjat municipal del Pinell.

Sots la presidència de nostre distingit amic don Ramon Vidiella s'ha reunit la Comissió mixta de reclutament, resolgent varis expedients i fixant el cupu de files que correspon a cada poble de la provincia.

Entre les assumptes despatxats, ans d'ahir pel rector de l'Universitat hi figuren els següents d'aquesta provincia:

Concedir autorització per a verificar oposicions als mestres don Enric Roca, de Castellvell, i don Pere Pujol, de Farena.

Adme re la renúncia a la mestra interina de Catllar, donya Filomena Gavalda.

Concedir trenta dies de llicència, per malaltia a donya Maria Escola, mestra de Poble de Montornès.

Avui se celebraran a la Sala Reus escullides sessions de cine, projectant-se entre altres la continuació de la grandiosa cinta de llarg metratge «Soborno».

S'ha vist a l'Audiencia provincial una causa contra un veí de l'ortosa que en les últimes eleccions votà amb el nom d'un reclut en el Manicomi de Reus. El fiscal ha demanat 125 pessetes de multa i el defensor sostingué que el fet no constituïx delict.

A Caseres s'ha incendiat un paller propietat de Miquel Gil. El sini tre se suposa casual, calculant-se les pèrdues en 400 pessetes.

Des d'avui fins el dia 16 del corrent, d'onze a una de la tarda, starà obert el pago del tercer trimestre de les classes passives del Magisteri de primera ensenyança d'aquesta provincia.

La superioritat ha resultat favorablement la sollicitud del director d'aquest Institut, interessant la legalització de lo fet fins avui per aquell centre admintint la matrícula de Dibuix a alumnes que sols havien aprovat nocions de Aritmética i Geometria, amb objecte de legalitzar els expedients, lo que presuposa que'l dibuix deu estudiarse després d'aprova la Geometria.

El quadern d'aquesta setmana de «Lectura Popular» publica una col·lecció de poesies del malaguanyat poeta valencià en Jacinto Labaila.

El «Boletín oficial» publica el repart de la contribució rústica i pecuària, important la primera 189.367 pessetes i la segona 2.416.707. La riquesa rústica de la provincia està apreciada en 11.284.247 pessetes i la pecuària en 804.054 pessetes.

Pel rector de l'Universitat ha sigut autoritzat, de conformitat amb el Claustre d'aquest Institut general i tècnic, per a dedicar-se a l'ensenyança privada al professor de Caligrafia de dit Institut don Ramon Serra.

En la sessió de cine que tindrà lloc avui al Teatre Fortuny s'hi projectarà un excel·lent programa, en el que hi figuren els episodis tercer i quart de la pel·lícula «El misterio de Zudura», titulats «El saquillo de diamantes» i «Un raid en la casa de locos».

Xorisso marca EL LEON

Fabricats exclusivament amb carns de tocino escullides i fresques

De venda:

Joan Malet, arraval alt de Jesús.

El duenyo de la sastreria del carrer de Llovera, 33, pral., don Carles Balcels, ens ha enviat un elegant catàleg il·lustrat en el que's participa haver rebut les últimes novetats en genres per a trajos i gabans propis per a la pròxima temporada d'hivern.

La guardia civil de Roquetes comunica la detenció de Joaquim Roig, autor convicte de dagues ferides inferides a son conveí Josep Gassol.

A dos quarts de 10 d'aquesta nit hi haurà escullides sessions de cine al Kursaal de Reus, en quin programa s'annúncia la pel·lícula «Soborno».

FRANCISCO PRIUS DEMESTRE

Corredor de Comerç Col·legiat

Arraval Santa Agna, 57.—Teléfon n.º 5

CANVI - VALORS - CUPONS

Negocio els cupons venciment primer corrent

Ahir fou detingut i posat a disposició del Jutjat el veí d'aquesta Josep Tribó, el qual el dia abans pegà un cop de puny a la seva muller, que, com déiem ahir, la feu rodolar per terra i produint-se una ferida amb la caiguda.

La notabilíssima «Orquestra Simfónica» de Madrid, que dirigeix l'il·lustre mestre Arbós, farà dintre poc una «tourné» artística per Catalunya.

Els dies 21, 23 i 26 del corrent, donarà concerts a Barcelona, el 22 a Terrassa, el 25 a Sabadell, el 28 a Figueres, el 29 a Girona, embarcant després cap a Palma.

Ha sigut portada als laboratoris del conegut naturalista-preparador senyor Soler i Pujol, de Barcelona, per a sa dissecció una gran tortuga de les arcmenades «llauts», pescada en ai-

gues de Mallorca el dimecres passat. Aquesta especie és propia de les zones càlides i rarament se presenta en nostres costes: mideix 1'70 metres de llargada per 0'75 metres d'amplada, pesant 190 kilograms.

La major part dels pescadors que freqüenten aquells paratges no coneixien aquesta especie i els que havien tingut ocasió de pescar-ne alguna no recordaven un exemplar de tan grans proporcions.

En venda

Se ven un acreditat establiment de Sabateria situat en un punt cèntric d'aquesta ciutat.

Informes en aquesta impremta.

Calçat de totes classes

F. Surroca.-Monterols, 26.-REUS

Fa falta Dependent i Aprentent

per a un comerç de

Merceria i Novetats

d'aquesta.

Informaran en aquesta impremta.

El Dr. A. TORT NICOLAU, especialista en parts i enfermetats de les dones, ex-quefe clínic de la Maternitat i Col·legi de la Pau, de Madrid,

HA TRASLLADAT

el seu consultori al carrer de Sant Joan núm. 2, primer, damunt del Café d'his anys.

Consulta de 10 a 12 i de 3 a 5.

Telèfon número 78

Espectacles

Teatre Fortuny

Grans sessions de cine per a avui. Esplèndid programa.

3 i 4 episodis de la sensacional pel·lícula «El misteri de Zudora».

Preus i hores de costum.

Sala Reus

Grans sessions de cine per a avui. Programa extraordinari.

Projecció de la pel·lícula «Soborno».

Preus i hores de costum.

Kursaal de Reus

Grans sessions de cine per a avui. Nou programa de cintes.

Preus i hores de costum.

Comercial

Moviment del port de Tarragona

Datos facilitats per l'Agència Fabregas

Anunci de sortides de vaixells

Dia 12.—«Andalucía», per a Marsella; consignatari, Mac-Andrews.

Dia 12.—«Juliana» per a Liverpool; consignatari, Mac-Andrews.

Dia 13.—«M. Espaliu» per a Gènova; consignatari, Fabregas.

Dia 13.—«Ebro» per a Dinamarca; consignatari, Ferrer.

Dia 13.—«Mauricio» per a Ribera d'Itàlia; consignatari, Benigno.

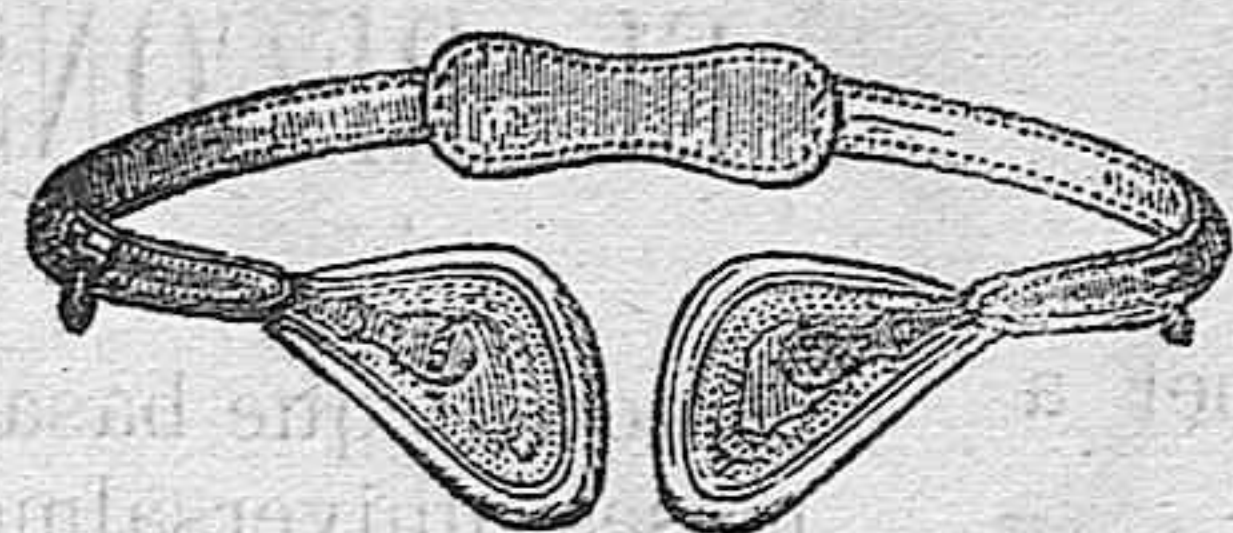
Dia 15.—«Stromboli» per a Noruega; consignatari, Boada.

Dia 15.—«Victori» per a Suècia i Rússia; consignatari, Boada.

Dia 15.—«Asuarca» per a Nova York; consignatari, Fabregas.

Dia 16.—«Cabañal» per a Àfrica i Canàries; consignatari, Musolas.

Dia 27.—«Cabo Cervera» per a Montevideo i Buenos Aires; consignatari, Peres.

AVIS

Als trencats i al públic en general

No hauria de permetre's el cinisme de certs intrusos xarlatans i mercaders d'ofici, que amb el major descaro i frases deslumbrants, anuncien la curació radical de les hernies, sense conèixer sisquerra en que consisteix aital dolencia, i sense comptar amb cap títol que justifiqui la seva aptitud.

Molts són els que venen braguers, pocs molt docs els que saben col·locar-los, raríssims els que coneixen que és una hernia.

JOSEP PUJOL
CIRURGIA

Especialista en la curació de les hernies (trencats) amb 28 anys de pràctica entre la casa Clausolles, de Barcelona i mon establiment de Reus

Braguers de totes classes, lo més pràctic i modern per a la curació o contenció de les hernies per cròniques i rebels que siguin, des de 3 pessetes a 125.

Faixes hipogàstriques o ventrals, tirants omoplàtics.

Gran assortit en lentes i gafes per a míopes i vista cansada

Binocles teatre i campanya i tot lo concernent al ram d'òptica, cirurgia i ortopedia.

NOTA.—No equivocar aquest antic i acreditat establiment LA CREU ROJA, dirigit per persona competent i amb títol professional, amb altre d'igual article que hi ha en el mateix carrer, que amb el fi de despistar a la meua clientela i per a millor aprofitar-se del crèdit que gosa casa meua, s'ha establert prop de la mateixa.

'La Cruz Roja'

CASA FUNDADA EN 1896

Monterols, núm 16 NO EQUIVOCAR-SE al costat del fabricant de gorres don Isidro Pons

SENSE aquesta marca

l'aparell NO és un «Gramòfon»

: Catàlegs gratis :

— DEPOSIT DE RELLOTGERIA.—RELLOTGES DE BUTXACA i DESPERTADORS DES DE 2'90 PESSETES —

Academia de Dibuix i Pintura

DIRIGIDA PER

Don Tomás Bergadá

Professó supleint de Dibuix de l'Institut general i tècnic

Classes de Dibuix linial, figura, adorno, paisatge i al natural; pintura a l'oli i aquarella i al temple per a pintors decoradors. Classe especial per a senyorettes. Hores de classe convencionals. — L'obertura de les classes al primer d'octubre.

Lliçons a domicili

Arraval baix de Jesús, 31, baixos

Companya Reusense de Tramvies

Servei de trens que regirà des del dia 1 d'octubre de 1916

Sortides de Reus (Arraval Robuster)	Sortides de Salou
Tren n.º 26 > 8'25	Tren n.º 25 a las 9'15
> > 12 > 15'—	> > 1 > 16'—
> > 36 > 17'05	> > 35 > 18'40

En els diumenges i dies festius s'expediran billets d'anada i tornada a 0'60 valeders per al retorn per tot el dia de sa expedició i en tots els trens.

TIPOGRAFIA CATALANA.—LLOVERA, 23

Companya del Gramófon

SOCIETAT ANÓNIMA ESPANYOLA

Éxit colosal dels célebres artistes

Titta Ruffo i Caruso

en discs marca Gramófono

De venda: R. Perpiñá.

Major, 22. — REUS. — Despàtx: 24, pral

Institut de Bioteràpia i Laboratori Microbiològic Clínic

Doctor **A. FRIAS**

VACUNACIÓ CONTRA LA

RABIA

La vacunació deu començar abans d'haver transcorregut 10 dies després de la mossegada

Diagnòstic o revelació experimental de la rabia en els animals causants de les mossegades. Anàlisis bio-normals i patològics.—Arraval baix Jesús, 33. Reus

Nou Consultori de Medicina i Cirurgia

Dr. Josep Rebullida Pedret

EX ALUMNE INTERN DEL DR. CAJAL

Especialitat en enfermetats del noi i de la dona

Alumne de les clíniques dels Drs. Olshausen, de Munich, i Pfandier

OPERACIONS. — Hores de consulta: de 10 a 12 del matí i de 3 a 5 de la tarda

Hotel París. — REUS

COL·LEGI D'INTERNES DE L'INSTITUT

DIRIGIT PER

Don Joan Ollé Vallés

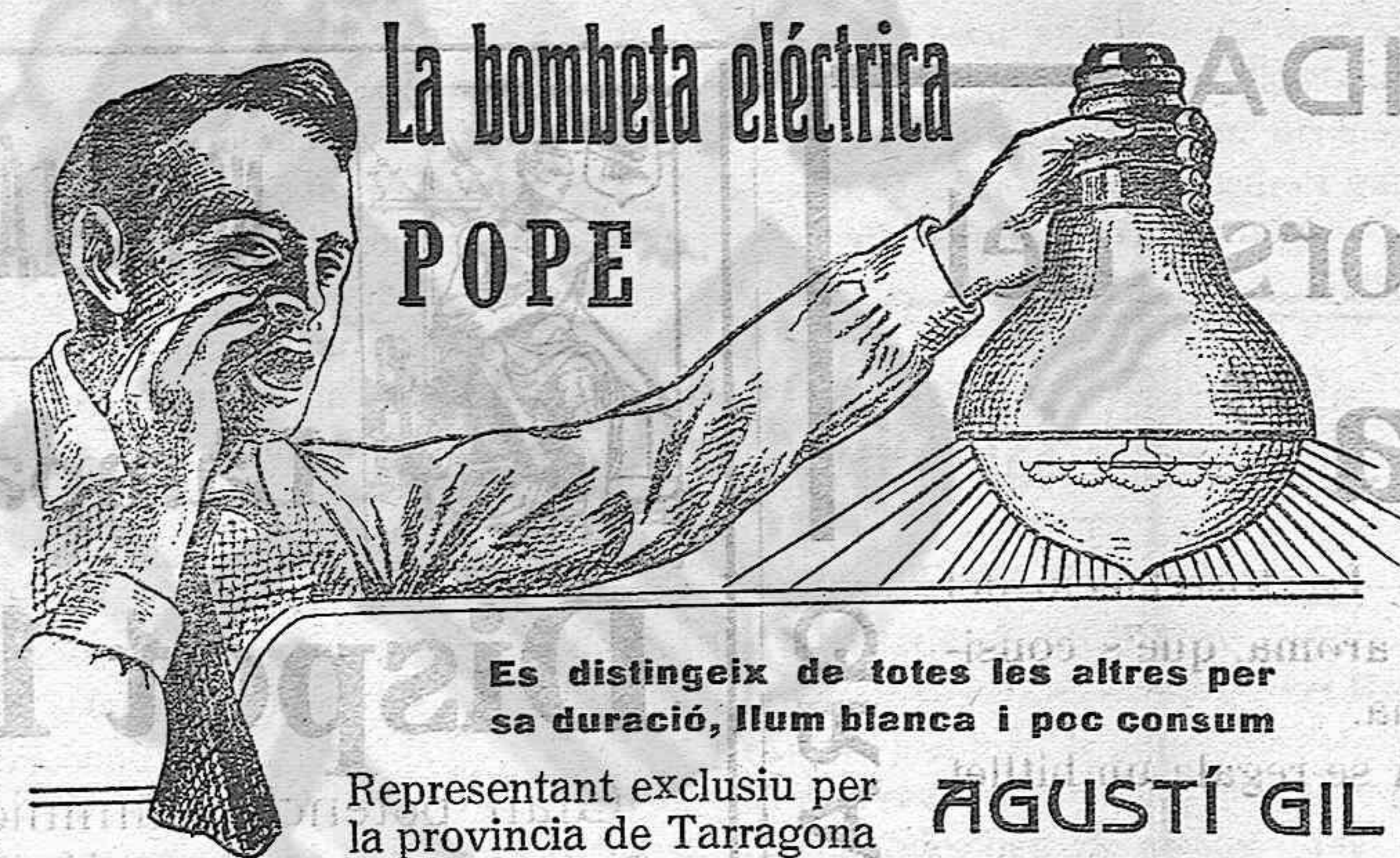
DIRECTOR ESPIRITUAL;

Rvnt. Dr. Don Ramón Minguell

Capellà del mateix Institut

Pàruls, Elemental, Superior, Batxillerat, Magisteri, Càlcul Mercantil, Teneduria de Llibres, Caligrafia, Redacció i Ortografia, Francés, Mecanografia, Solfeig i Piano.

— Entrada per la plaça d'Hèrcules —

Es distingeix de totes les altres per sa duració, llum blanca i poc consum

Representant exclusiu per la provincia de Tarragona **AGUSTÍ GIL**

Carrer Estanislau Figueres, 18. — Café del Brasil

Comerç de Ferreteria i Quincalla

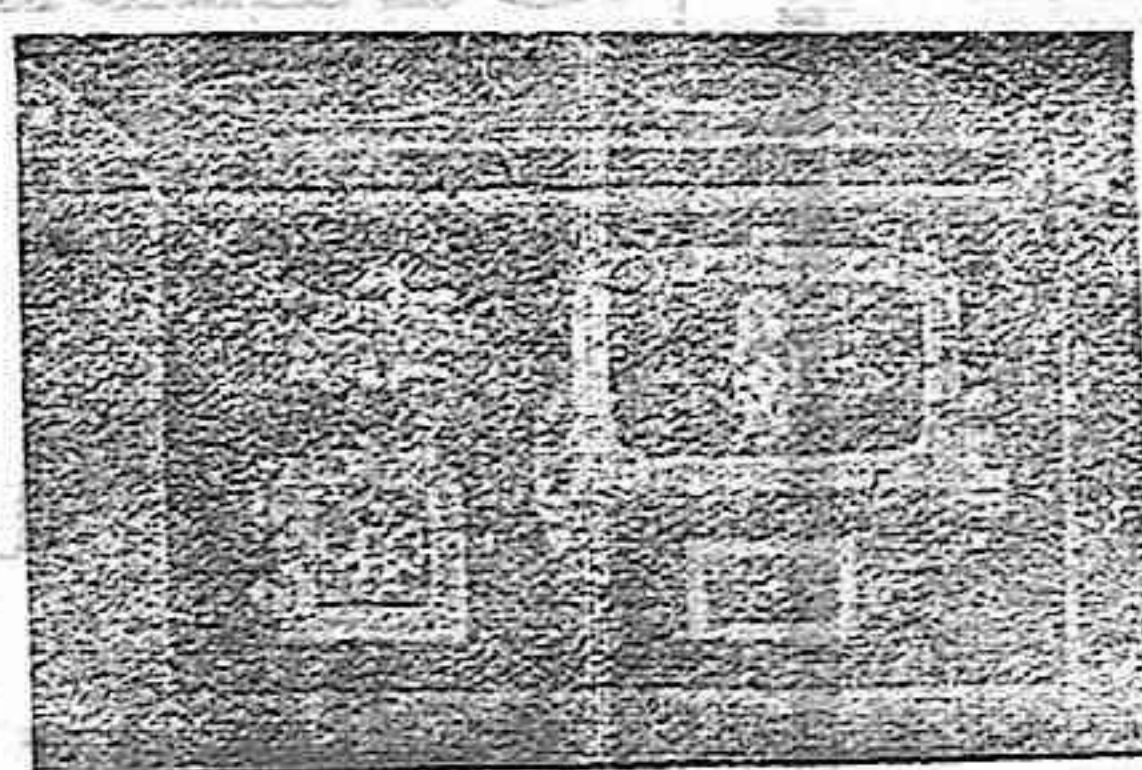
Material per a mines i obres públiques. — Especialitat en articles per a construcció d'edificis

RAMÓN SALVAT

ARRAVAL ALT DE JESÚS, 30. — Telèfon 220. — REUS

Cuines econòmiques

No compreu cuines sense ans fer-se càrrec de les ventatges que reuneixen les d'aquesta casa.

Totes les cuines, són assegurades i garantides de ínfim consum de combustible,

Assortit complet de tot lo concernent al ram de fumisteria

"LA UNION COMERCIAL"

Companya Anglesa de Segurs

Capital suscrit: Ptes. 73.750.000

RAM D'INCENDIS

AGENT A REUS I SON PARTIT

JOSEP VOLTAS DOMENECH

REUS.-Sant Pancrasi, 17, entr. (davant l'iglesia la Providencia)

TI CAS MES SENZILL DE TOS;

el refredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més ue afeccions transitoris constitueixen un per seri i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de atarros mal cuidats. Les

PASTILLES SERRA

compostes de balsàmics, antissèptics i espectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el remei millor que pot recomanar-se en la seguita d'obtenir promptes i satisfactoris resultats.

Calma la tos ràpidament, estava el pit, descarrega els pulmons i fan desaparèixer tot seguit la fatiga que oprimia i dificultava la respiració.

Es venen a 2 rals caps.

Litinoides Serra

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a l'obtenció de

riquíssima aigua de taula

Exigiu sempre el nom Litinoides Serra sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és lleítima, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estómac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en caps de 12 paquets a 1 pesseta; de 50 paquets a 3'65 pessetes; de 100 paquets a 7 pessetes; UN PAQUET SOLT: 10 CENTIMS.

EL RECONSTITUENT MILLOR

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment, proporciona a l'organisme empobrit un immediat aliv i la reparació progressiva de les forces perdudes. La

Enofostorina Serra

agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFA el cos rendit per l'anèmia; remineralitza la matèria gris; aclareix la ment i retorna el bon humor.

Es indispensable per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, enfortir al débil i vigoritzar a l'impotent.

FARMACIA SERRA, Arraval de Santa Agna, 80 - REUS

No compreu trajos ni abrics sense abans visitar la

SASTRERIA QUERALT
Monterols, 35. - Reus.**PURESA GARANTIDA****Obsequi als consumidors del "Cafè Pampa"**

El CAFÉ PAMPA és cultivat i recolectat de llevor especial.—La torrefacció del CAFÉ PAMPA és tan perfecta en la concentració del seu propi aroma, que's considera com un dels més moderns avenços de la ciència i l'indústria.

Per cada compra de 100 grams (tres onces) de CAFÉ PAMPA se regala un bitllet dels següents

PREMIS

- Primer. Una magnífica figura de moviment i una moneda d'or de 25 pessetes.
- Segon. Un rellotge per a senyor i una moneda d'or de 25 pessetes.
- Tercer. Un rellotge de senyora i una moneda d'or de 20 pessetes.
- Quart. Una moneda d'or de 20 pessetes.
- Quint. Una moneda d'or de 10 pessetes.
- Sisé. Una moneda d'or de 5 pessetes.
- 21 premis de 250 pessetes cada un.

Els números premiats serán els que obtinguin el número igual o les 27 primeres sorts de la Loteria Nacional que se celebrarà a Madrid el dia 22 de desembre de 1916.

Agent exclusiu per a la venda a Espanya:

Román Marimón, Plaça de Catalunya, 7. - REUS

El "Cafè Pampa" se serveix en el **BAR AMERICÀ**

Dipòsit de l'exquisit Xocolate del **RAM**

No deixeu de pendre CAFÉ PAMPA i recomanar-lo als vostres amics

NOVA LÁMPARA ESTRANGERA**Làmpara Nitrògen****Dispot 1/2 Watt**

Gran potencia lumínica. -- Consum veritat. Duració sens rival

Demaneu-la a tots els bons establiments d'Electricitat i a vos tres electricistes.

Concessionari i dipositari per a Espanya i Portugal:

Plutarc Texidó. - Carme, 35. - Barcelona

Per a demandes, dirigir-se a la tenda de material elèctric, **CARME, 35. - PROP. DE LES RAMBLES**

Representant en aquesta provincia
JOSEP BALDRICH
SANT ELIES, 2, 2.ª, 1.ª REUS

SABATERIA

— DE —

PERE ROIG

SUCCESSOR DE JOSEP M.ª MARTÍ

Baratura - - Elegancia - - Solidesa - - Perfecció

ARRAVAL DE SANTA AGNA, 28 - REUS

AROMA CONCENTRAT

GRAN DIGESTIU